

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mýty a povesti v príbehu Nikolu Teslu

(05.12.2014; Quark; č. 12, VEDA V CENTRE , s. 38; R)

V decembri sa síce vedecká kaviareň pod názvom Veda v Centre neuskutoční, no v novembri sa okrem klasickej kaviarne v rámci **Týždňa vedy a techniky** konala aj prednáška Dokážeme získať energiu zadarmo?, venovaná životu a dielu geniálneho inžiniera Nikolu Teslu, ktorého objavy dodnes fascinujú celý svet.

Prednáška nadväzovala na premietanie dokumentárneho filmu o Teslovi (Tesla, pán bleskov - jeden z filmov Festivalu vedeckých filmov v divadle Malá scéna SND), po ktorom nasledovala diskusia s prednášajúcim prof. Ing. Petrom Ballom, PhD., a jeho spolupracovníkom Ing. Patrikom Novákom z Ústavu jadrového a fyzikálneho inžinierstva Fakulty elektrotechniky a informatiky STU v Bratislave. Tesla videl ďaleko dopredu a doslova predbehol dobu. V roku 1890 zostrojil výbojkovú žiarovku, ktorá svietila bez vlákna. O rok neskôr sa začal zaoberať technológiou rádiového prenosu a po krátkom čase ako prvý na svete verejne demonštroval rádiokomunikačný prístroj. Katódové lúče pozoroval oveľa skôr, ako ich znovuobjavil Röntgen. Je dokonca možné, že zostrojil aj laser pred viac ako polstoročím od jeho preukázaného objavu. T. A. Edison a G. Marconi Teslovi nápady kradli, no A. Einstein mu prejavoval úctu aj napriek tomu, že Tesla o jeho teóriách pochyboval. Svoj celoživotný výskum zameril na energiu a na jej voľný prenos vzduchom. Napriek neveselej finančnej situácii jeho myseľ stále unikala a často nebol ochotný a schopný svoje vynálezy dotiahnuť do štádia patentu (slovami profesora Balla nestačí mať správnu myšlienku, treba mať aj správne uvažovanie). Inokedy zase odstúpil od zmluvy, aby nezruinoval svojho sponzora. Údajne dokonca v najväčšej biede odmietol Nobelovu cenu, pretože sa mal o ňu deliť s Edisonom... Čo vlastne legendárny Tesla pri prenose energie vymyslel? Je možné získať energiu z ničoho? Prečo aj po vyše 70 rokoch po jeho smrti zostali mnohé jeho vynálezy veľkou neznámosťou? Kam sa podeli nákresy zariadenia, vysielajúceho lúče smrti? Na podujatí odzneli konkrétne príklady, ktoré poukázali na vzťah medzi energiou a priestorom a hovorilo sa aj o možnostiach získavania energie z rozličných zdrojov. Prednášku dopĺňali názorné ukážky Teslovho vzduchového transformátora. Jeho činnosť sprevádzali zvukové a optické efekty. Záznam z podujatia nájdete (ak sa podarí, už koncom roka) vo videoarchíve **CVTI SR** na stránke tinyurl.com/k2wdn1b, resp. tinyurl.com/qypd2u.

**Publikované z monitoringu STORIN, s. r. o. (prepis článku)
(AG)**